

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 8-ej rano.—Cena numeru 20 halerczy—15 fenigów

Prenumerata:

W Dąbrowie miesięcznie 4 K. 50 hal. kwartalnie 13 K. 50 hal. a przesyła pocztową miesięc. 5 K. 10 hal., kwartalnie 15 K. 30 hal. W okupacji atolejowej miesięcznie 3 MK 50 fen. kwartalnie 10 MK. 50 fen. za dostawę do domu dopłaca się czuściec 60 hal.

Redakcja i Administracja w Dąbrowie

ul. Kościłki Sobieskiego 15; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem. K. RILLA w Będzinie; Biuro dzienników Małachowskiego.

CENY OGŁOSZEŃ. Na 1-szej stronie za wiersz pólkowy 3 Kor.—Na stronie II-jej za wiersz I. K. 50 hal. Nadawane za wiersz 2 kor.—Ogłoszenia zwracane na 1-jej stronie za wiersz półpółpółkowy 60 hal.—Drugie ogłoszenia po 15 hal. za wiersz. Najmniej 1.50 Kor. Wyrazy tłustym drukiem podwołino.

Warszawski korespondent „N. Kurjera Krakowskiego” donosi:

Miałem sposobność rozmawiać z przedstawicielem wielkiego przemysłu niemieckiego, przybyłym tu z Berlina, celem przeprowadzenia pewnych transakcji, związanych z kilku wielkimi przedsiębiorstwami zagłębia dąbrowskiego w wykładzie — jak twierdził — mającego krótko-cież nastąpić przyłączenia południowo-zachodnich skrawków Królestwa polskiego do państwa niemieckiego.

Z rozmowy z owym przemysłowcem widać było, że stery wielkiego przemysłu niemieckiego uważają za przesadzone już przyłączenie do Niemiec powiatów: wileńskiego, częstochowskiego, będzińskiego i olkuskiego w całości.

Z Rady Stanu.

(4-te posiedzenie 1-ej kadencji).

Na posiedzeniu po odczytaniu szeregu petycji oraz po interpelacji p. Fudakowskiego i tow. w sprawie zamierzonej przez władze austro-węgierskie sprzedaży na okres 15 lat poręb leśnych w lasnictwach rządowych uchwalono na wniosek Komisji głównej wybrać Komisję i wojskową (z 7 członków), rolną (2), budżetową (15), oświatową (11), ochrony pracy (9) zdroju publicznego (5) i sądową (7).

Z kolei wybrano Komisję sejmową złożoną z 21 członków. Wreszcie po dość długiej, chwilami wcale namiętnej, dyskusji nad wnioskiem p. Minkiewicza zmuszającym do przyspieszenia uchwalenia sejmowej ordynacji wyborczej uchwalono dalej idący wniosek p. Świeżyńskiego. Jak brzmiał „dalej idący” wniosek tego nieistniejącego dziennika warszawskiego nie podaję.

Proces w Marmarosze Sziget.

MARMAROS SZIGET. Na rozprawie w dniu 1 lipca przesłuchano podpożycznika Stanisława Siegmunda. Oświadczył on, że od dowódcy pułku majora Zagórskiego w dniu 15 lutego otrzymał rozkaz prowadzenia oddziału dział polewory przez Wawalę, oznaczoną do Sadogóry w formacji wojennej i z ubraniem wojennym oraz zabrania czterech dział. W Suchowenkwie otrzymał nadto od kapitana Bolda rozkaz utworzenia straży tylnej. Maszerował na czele kolumny i po krótkim wypoczynku w Sadogórze został wezwany przez austro-węgierską piechotę i konnicę do wydania broni. Na uwagę, że czeka dalszych rozkazów i może je przyjąć tylko od swego bezpośredniego dowódcy pułku, oświadczył mu powieć c. i k. rotmistrz, znajdujący się w gronie oficerów, że cały pułk został uwieczniony. Wkrótce potem zawiadomiono go z rozkazu Zagórskiego, aby na wezwanie brzoń złożył. Porucznikowi Kulakowskiemu rozkazał, aby sprawował służbę policyjną i utrzymania porządku. Sądził, że chodzi o zarządzanie przez brygadiera Hallera odcieczanie, albo też o wyznaczenie na front, celem obsadzenia odcinka. Na pytanie o cel marszu miał mu kapitan Bold powiedzieć, że nie miał wykluczone, iż idzie o marsz demonstracyjny przeciw układowi brzes-

kiemu. Podporucznik Skrzyński, jego zdaniem, skutkiem choroby nie uczestniczył w marszu.

Podporucznik legionów Witold Węgrzewicz przeczy zarzutom przeciw niemu podniesionym i nie czuje się winny ani w sprawie werbunku, ani kradzieży. Nie uwzględnił postępek swoich żołnierzy. W dniu krytycznym miał odejść na kurs gazowy do Wiednia, a gdy zgłosił swój odjazd przełożonemu komendantowi baterji podporucznikowi Siegmundowi, ten też mu powiedział, że nie pojedzie do Wiednia, lecz że ma tego samego dnia poprowadzić oddział trenu do Wawaly. Oskarżony przypuszcza, że Siegmund nie zmienił samowolnie rozkazu komendy. W Wawale otrzymał od kapitana Bolda rozkaz przyłączenia trenu drugiej baterji do trenu pierwszej baterji. Wkrótce po przybyciu do Sadogóry donosił mu jeden z podoficerów, że żołnierze austro-węgierscy zbliżają się z tyłu, mając o komendanta i żądają wydania broni. Wkrótce potem został uwieczniony przez jednego z c. i k. poruczników i zaprowadzony do koszar, gdzie już znajdował się jego dowódca baterji. W drodze dowiedział się od jednego austro-węgierskiego oficera, że piechota wydała bitwę. Właściwy cel wyprawy nie był mu znany. Oskarżony tylko domyślał się go. O Mścińskim wiedział już dnia 15 lutego, że oddał on swój oddział do rozporządzenia polskiej siły zbrojnej. Oskarżony przyznaje, że po swojemu uwieczniony dowiedział się, że polski korpus posiłkowy powołał postanowienie przejścia do Mścińskiego.

W końcu przesłuchano kapitana legionów Lewartowskiego. Przedstawił on obraz stosunków i warunków, wśród jakich wychowywała się młodzież polska w Rosji i przytacza osobiste wspomnienia ze swoich lat młodości.

Na ten rozprawę przerwano.

Dlaczego spadła wartość austriackiej korony i niemieckiej marki?

Na zgromadzeniu generalnej Rady austro-węgierskiego Banku odbytem pod przewodnictwem wicegubernatora barona Grubera podał generalny sekretarz Banku Schmid przyczyny dlaczego w ostatnim czasie korona i marka straciły na kursie w handlu światowym.

Kurs austriackich dewiz wzwyższył się znacznie w czasie od 17 maja do 24 czerwca.

Najwyżej notowano ich wartość w Szwajcarii a potem w Holandji.

Mniejszą natomiast zwykłą kursu zauważył można było na targu skandynewskim i duńskim.

Znaczny spadek kursów austriackich i niemieckich w ostatnich dniach należy przypisać kilku powodom.

Przedewszystkiem rozszerzenie w Holandji i Szwajcarii wieści o możliwości bliższego pokoju spowodowały spekulacje i banki zamykały w większych ilościach korony i marki.

Spekulacja ta prowadzona niezbyt silnymi rękoma nie utrzymała się długo i spowodowała gwałtowny zniżkę austriackich i niemieckich pieniędzy.

Powodem następnym — jest handel potajemny jakiego niepodobna całkowicie zapobiedz — a to z Holandji dostarcza się ciecierzak złoto, klejnoty i towary galanterijne a natomiast wywozi z nich znacznych ilościach korony i marki.

Do spadku dewiz przyczyniła się z znacznej miarą Ukraina.

Na Ukrainie zauważył było można

do niedawna szczególny brak mełej monety przy wielkiem bogactwie papierowych banknotów rosyjskich opiewających na znaczniejsze kwoty.

Stan ten zmienił się obecnie odkąd wydawca poczęto austriackiej jedno i dwukoronówki wartości pół i całego rubla.

Ten stosunek 2 kor. = 1 rubl. nie wyszedł na korzyść austriackiej monety ze względu na ustawiczny spadek wartości rubla. W Polsce naprzykład, gdzie dość długo trzymał się rybel w wysokiej wartości osiągnął w ostatnich dniach cenę 185 hal.

Słychać, że pewien austro-wojennicki bank ma zamiar złożyć w Odessie swą filię.

Wykluczone jest jednak, by w obecnej dobie można takie filie zakładać w Moskwie lub Petersburgu, zwłaszcza gdy rząd światłowy zmierza do likwidacji wszystkich zagranicznych domów bankowych na obszarze rosyjskim.

Za pośrednictwem francuskiego banku „Credit Lyonnais” dostał Bank austro-wojennicki już po raz pierwszy od czasu wybuchu wojny rachunek z obrotów. Wedle postanowień obowiązujących w Rosji nie Rosji nie mógł żaden bank wypłacać więcej na rachunek austro-wojennickiego Banku jak 850 rubli miesięcznie. Ograniczenie to jednak obwodziło się w osobę bezwzględny. Za przewidywane 10—15% dopuszczają państwowi kontrolerzy wypłatę milionów.

P. Nunberg z Będzina.

„Jak donosi korespondent „Gońca” z Zarychu, działa tam od lat kilku brzożo czynnie, w imieniu Polski t. n. pana Piłsuzki, młody dziennikarz J. Nunberg, który w „Neue Zürcher Zeitung” wychylała stałe „polską neutralność”, a zachęca się ostatnio „deklaracją wersalską”, obiecując Polsce „zjednoczenie z dostępek do morza”...

Pan J. Nunberg informuje Szwajcarych, że enuncyacja wersalska była dla Polaków i Polski niemal... epokową. „Dopiero teraz — pisze — wydali alianci deklarację, która, gdyby była opublikowana wcześniej, mogła była być wpłynąć na rozwój kwestji polskiej.”

Dla pana J. Nunberga Polska jeszcze za mało poniosła klęsk przez swoje łądzenie się obietnicami Rosji, Francji i Anglii. Potrzeba brnąć dalej. Niech Polacy pozostaną nadal tak samo „mieźni” — nie w walce zbrojnej, lecz w neutralności Czeskajmy łaski. Czekajmy cudo. Wierzymy.”

I pan Nunberg, popierany przez Agencję Łozańską, przed zdumionymi zapewne Szwajcarami — składa publicznie zaświadczenie o polskiej... lekomyślności.

Czy nie dziwne to jednak, że Narodowa Demokracja, tak namiętnie zwalczająca Wilhelma Feldmana za jego pochodzenie żydowskie, tak skwapliwie z drugiej strony posługuje się działającą panem J. Nunbergiem?

W każdym razie, Kraków za swą prastarą kulturą mógł stokroć więcej wartości narodowych wstąpić u utalentowanego dusze Feldmana, niż Będzin mógł to uczynić względem duszy młodego pana Nunberga.

Wojna.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, 4 lipca. Urzędowo donoszą: Walka artylerji jest na licznych od-

cinkach frontu południowo-zachodniego nadzwyczaj ożywiona. Kolo Asolone i na Monte Siemol nie udało się przedsięwzięcia angielskich wojsk atakowych. W obszarze ujścia Pawy trwają dalekie walki. Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 4 lipca. Urzędowo donoszą: NA FRONTIE ZACHODNIM.

Grupa wojsk ks. Ruprechta: Wieczorem ożywiła się na poszczególnych odcinkach czynność bojowa. Od wczesnego rana był silny ogień artylerji nieprzyjacielskiej po obu stronach Sommy. Wtem miejscu rozwinęły się walki piechoty.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu: Gwałtowne ataki częściowo Francuzów na północ od Aisne. Na zachód od Moelins Sous Touvent odparto nieprzyjaciela przeciwatakiem w obrębie naszych pierwszych linii bojowych. Poza tem złaźmały się ataki nieprzyjaciela przed naszymi zasiekami. Ponowne natarcie nieprzyjaciela na zachód od Chateau Thierry nie powiodło się.

Grupa wojsk generała Gallwitz i grupa wojska ks. Albrechta: Odparto silne natarcie nieprzyjaciela na wchodnym brzegu Morzu. W Sandgau wzięliśmy jeńców w czasie pomyślnego przedsięwzięcia.

Porucznik Udel zwyciężył w walce napawierzej na rz 40; porucznik Runey na rz 29 i 30.

KOMUNIKAT WIECZORNY.

BERLIN. Po obu stronach Sommy rozbiły się silne angiebskie ataki częściowe na naszym terenie bojowym.

Telegramy.

Zyska administratora dycecyji wileńskiej.

W Warszawie rozeszła się wiadomość o wywiezieniu z Wilna przez władze niemieckie, administratora dycecyji wileńskiej i prototyparza apolostkiego ks. Michalkiewicza.

Wiadomość nie jest jeszcze urzędowo potwierdzona. Jak donosi „Czas” krakowski, istnieje przypuszczenie, że władze niemieckie chcą narzucić Wilno skupia litwomana.

Anglia o Polsce.

LUBLIN. „Deutsche Warsch. Zeitung” donosi o ciekawym zwróceniu, jakie się w stosunku do Polski dokonywa obecnie w Anglii. Jedną z napowazniejszych gazet angielskich „Morning Post”, pisze, że państwa zachodnie muszą zrozumieć, iż trzeba stworzyć Polskę niepodległą z wolnym wyjściem na morze przy Gdańsku. Zjednoczona Polska, powstała z większej części Śląska, Poznańskiego, Prus wachodnich i zachodnich, będzie nietylko warunkiem równowagi europejskiej, lecz również nabędzie potęgę Prus. Zostanie stworzony polityczno-gospodarczy system, stanowiący dużą się konkurencyjną, wymierzoną przeciwko Niemcom, co leży w interesie Wielkiej Brytanji.

Ustąpienie dra Seidlera?

WIEDEN. Coraz silniej umacnia się pogłoska w kołach parlamentarnych, że premier dr. Seidler jeszcze przed zerwaniem się Rady państwa ustąpi.

Śmierć sultana Mahometa V.

WIENIE. Według doniesienia, jakie tu wczoraj nadeszło z Konstantynopola, sultan Mehmed V zmarł wczoraj o godzinie 7 wieczorem...

Następstwo tronu w Turcji wychodzi z zasady senioratu, to też nastąpił sultanem będący dotychczas bratem byłego następcy tronu księcia Ahmeda...

WIENIE. Minister spraw zagranicznych bar. Bułian udał się dziś przed południem do ambasadora tureckiego i wyraził mu współczucie...

Pokój nastąpi w styczniu.

WIENIE. "Wiener Mittagszeitung" donosi na Zurich donoszą z Paryża:

Głównowodzący wojskami amerykańskimi we Francji oświadczył w rozmowie z pewnym deputowanym francuskim, że według jego niezachwianego przekonania wojna zakończy się w styczniu.

Anizybolzewicki manifest nowego cara.

KOPENHAGA. Angielskie gazety donoszą z Moskwy, że świeżo obwołany carem ks. Michał wydał manifest, w którym między innymi powiada, że uważa za swój obowiązek przywrócenie ludu i nowo ugruntowanie potęgi rosyjskiej.

KRONIKA.

O interwencji rządu polskiego.

Rada Regencyjna zamianowała swego czasu członkiem Rady Stanu p. Józefata Błyszka, znanego działacza chłopskiego z Podlasia...

"Pan Józefat Błyszko został dekretem najdostojniejszej Rady Regencyjnej z dnia 26 kwietnia 1918 roku zamianowany członkiem Wysokiej Rady Stanu...

Nastąpił podpis chłopskich członków Rady Stanu. Warszawa. "Przebieg Poranny" donosi: Przegrupowania w składach partyjnych na gruncie Rady Stanu wciąż się dokonywały...

OPERETKA POLSKA HENRYKA CZARNECKIEGO. z udziałem JÓZEFA REDO artysty teatru "Nowości" w Warszawie. Poniedziałek 8. Wtorek 9 lipca. Środa 10 lipca. Czwartek 11.

Wielu członków Rady Stanu rozjechało się na dwa dni święt. Wielu wyjechało, ale również przyjeżdżało. Zawitał do Warszawy, podobno z przeszkodami, członek Rady Stanu z powiatu chełmskiego...

Lesy Legionistów z ziemi Chełmskiej. Jak donosi lwowski "Gaz. Wiecz.", kilkunastu lew legionistów, pochodzących z ziemi chełmskiej, a którzy przed niedawnym czasem przebywali w Huszt, zostali przed kilką tygodniami przewiezieni z Huszt do Maros Waserhely w Siedmiogrodzie...

Śmierć Legionistów w Lublinie. Jak donoszą pisma lubelskie, w jednym z mieszkań domu nr. 5 na Krak. Przedm. wykonał samobójczy próby pomocy trucizny powiem młodzieńcem. Pomimo zabiegów lekarskich, desperat zmarł...

Podani austriacy pozostają w "Polskie Wermacht". "Nowy Kurjer Krakowski" donosiuje się z Warszawy z autentycznego źródła, że rząd polski został oficjalnie zawiadomiony przez generał-gubernatora, iż austriacy poddani, pełniący służbę w "Polskie Wermacht", którzy, jak wiadomo, mieli być usunięci do Austrii...

Prasa nielegalna. Na okupacji niemieckiej odróżniła się w czasach ostatnich także prasa nielegalna i doszła do dużego rozkwitu. Dziś pism nielegalnych w Warszawie jest nie mniej niż za czasów rosyjskich, przy czym zaszła bardzo wybitna zmiana w charakterze tych pism.

Lewica, centrum i prawica—wszystkie one posługują się wydawnictwami nielegalnymi, których liczba dochodzi obecnie do 20. Obok wydawnictw ścisłe partyjnych (socjalistycznych i niesocjalistycznych), mamy wydawnictwa informacyjne ("Komunikat Informacyjny" lewicy, "Dokument Chwil"), pisma przeznaczane dla chłopów, młodzieży i t. d.

czasów rosyjskich. Inne powstały już za czasów okupacji.

W sprawie występy dzienników warszawskich. Jak donosi "Kurjer Lwowski" w korespondencji z Warszawy, na odbytej w tych dniach konferencji wydawców pism warszawskich z pocztą niemiecką oświadczone im, że odtąd nie będzie bezwarunkowo wolno wysyłać pism koleją, lecz tylko pocztą.

Zdjęcia fotograficzne z Polski. Komisja krajowazwa przy gen. gubernatorstwie warszawskim gromadzi—według "D. Lodz. Ztg."—archiwum specjalne zawierające zdjęcia fotograficzne z Polski dotyczące krajowazwa, ludu polskiego i jego życia gospodarczego.

Bank niemiecki w Warszawie. Pisma zarzone wo warszawskie donoszą, że bawi w Warszawie grupa kapitalistów niemieckich, celem założenia w Warszawie nowego banku z 60 milionów kapitałem zakładowym.

Schwytanie bandy niebezpiecznych bandytów. Dn. 27 czerwca b. r. około godz. 5 rano napisał patrol żandarmerji z posterunku Jabłonna i Krzeszów w opuszczonego zameczku myśliwskim w lesie Piotrowickim bandę opryszków złożoną z 7 ludzi, uzbrojona w broń i obfita amunicją rosyjską, która podczas ostrzeliwa patrol żandarmerji. W ciągu walki jaka się wywiązała zastrzelili żandarmy przyczołowe bandy i jednego z bandytów a jednego schwytali. W czasie dalszego poszukiwania jawnie dwa rosyjskich jeńców wojennych i aresztowano 7 osób, które udzieliły pomocy bandytom.

Owa banda zamordowała też samej nocy w celach rabunkowych w Woli Sobińskiej, w powiecie Krasnostawskim handlarza towarów lokcyjnych Abrahama Meisnera, przedtem zaś popelniała ona wiele innych krzywdzia a między innymi także obławiała Herscha Rockfara w Berzeczynie.

Bandytom odebrano bogaty łup, broń i większą sumę pieniędzy jaką uzyskali z przedmiotów pochodzących z licznych kradzieży.

Zandarmów biorących udział w owej walce odznaczył J. E. Generalny Gubernator za ich dzielne zachowanie się medalami za waleczność.

Z Dąbrowy.

(d) Bratnie dusze. Ostatni występ artystów teatru krakowskiego im. J. Stowackiego dał poznać Dąbrowie (co prawda w większości swojej na to niezbyt ciekawej) komedję Karola Huberta Rostkowskiego "Bratnie dusze"...

(d) Warszawa swoje—Będzin swoje. Na mocy zezwolenia ces. niem. gubernatorstwa wojskowego w Warszawie "Gazeta Polska" uzyskała debet na okupację niemiecką.

(d) Pieniężna nieprzyjemność p. Prezydenta. Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej—jak opowiadają—grono radnych zaproponowało przeciw zbyt wysokim poborom pana prezydenta miasta, które były ongiś uchwalone w rublach, a są wypłacane w koronach liczące obecnie kurs 1 rub. — 4 kor.

(d) Aresztowania. W ostatnich dniach aresztowały władze okupacyjne kilkunastu młodych ludzi, przeważnie odrobywających studia w Krakowie. Powód aresztowań jest niewiadomy, co daje powod do najrozmaitszych poglądów.

Ucznia na praktykę

przyjmie Drukarnia "Gazety Polskiej". Zgłoszenia w kancelarii ul. Sobieskiego 15.

SKŁAD WIN I WÓDEK w różnych gatunkach. STANISŁAWA NOWAKA w Dąbrowie, przy ul. Ułanów (Nr. 27)

Potrzeba stolarzy

Kalle do pisów oraz kompletne piece poko pokojowe i kuchenne. Sprzedaż hurtowa i detaliczna w firmie Inż. Antoni Nowicki SkKa Kosińskiego 7. 1609-12.

Dwa pokoje z przedpokojem, wejście od strony ul. Krowiej, Jadwigi 15 nad apteką. 1608-12.

MAGAZYN OBUWIA wraz z pracownią zostanie przeniesiony na Reden ul. Sławkowska Nr. 26 do domu własnego z dn. 1-go sierpnia r. b. Poleca się łaskawym względem JÓZEF BISKIEWICZ. 1605-15.